

Tuulivoimakaavoituksen tilannekatsaus ja jatkosuunnittelu

Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto 27.11.2025
655/10.02.02/2025

Valmistelija kaupunkisuunnittelupäällikkö Päivi Cainberg

Vireillä olevat tuulivoiman osayleiskaavat

Kokkolassa on vireillä viisi tuulivoiman osayleiskaavaa:

- Tuohimaan tuulivoimapuiston osayleiskaava, käynnistetty KH 12.4.2021 § 174. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma KH 21.6.2021 § 305 ja nähtävillä 22.7. – 27.8.2021.
- Peränevan tuulivoimahankkeen osayleiskaava, käynnistetty KH 25.10.2021 § 479. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma KH 23.5.2022 § 256 ja nähtävillä 2.6. – 14.7.2022. Kaavaluonnos KH 22.4.2024 § 181 ja nähtävillä 2.5. – 14.6.2024.
- Pihtinevan tuulivoimaosayleiskaava, käynnistetty KH 14.3.2022 § 109. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma KH 31.10.2022 § 473 ja nähtävillä 10.11. – 12.12.2022.
- Akkalankankaan tuulivoimaosayleiskaava, käynnistetty KH 12.9.2022 § 401. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma palautettiin KH 11.3.2024 § 100, hyväksyttiin KH 25.3.2024 § 130 ja nähtävillä 4.4.-6.5.2024.
- Rautajalan tuulivoima-alueen osayleiskaava, käynnistetty 20.11.2023 § 514. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 16.5. – 17.6.2024.

Käynnissä olevat Kokkolan kaupungin tuulivoiman osayleiskaavat voidaan viedä hyväksymisvaiheeseen vasta, kun niiden alueet ovat osoitettuna maakuntakaavassa.

Kokkolan strateginen aluerakenneyleiskaava ja tuulivoima

Kokkolan strateginen aluerakenneyleiskaava 2040 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 7.3.2022 § 8. Avainteemassa Vesi- ja energiahuolto 6.2 on osoitettu rakentuneet ja maakuntakaavan mukainen toteutumaton tuulivoima-alueet sekä tuulivoiman selvitysalueet.

Tuulivoima-alueiden kehittämisperiaatteeksi on kirjattu: KIP:n alueella voimaloiden määrää ei enää lisätä (nykyinen 4 kpl). Norpan aluetta kehitetään voimassa olevan maakuntakaavan periaatteiden mukaisesti ja alue toteutetaan aikanaan laadittavan yleiskaavan perusteella. Tuulivoiman selvitysalueiden kehittämisperiaatteiksi on kirjattu: Alueiden kehittäminen tuulivoima-alueeksi tulee tapahtua tarkempien selvitysten, ympäristövaikutusten arvioinnin ja yleiskaavatasoisen kaavaprosessin kautta. Kehittämisessä tulee korostetusti huomioida yhteisvaikutukset erityisesti muuttolinnuston

ja laajalla alueella liikkuvan nisäkäslajiston sekä muiden luonto-arvojen ja Natura 2000 –alueiden osalta. Lisäksi tulee huomioida ylikunnallinen yhteistyö mm. naapurikuntien maankäytön yhteensovittamisen kanssa.

Strateginen aluerakenneyleiskaava toteuttaa kaupungin strategiaa ja päivitetään valtuustokausittain.

Voimassa oleva maakuntakaava ja tuulivoima

Voimassa olevassa Keski-Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmässä on osoitettuna tuotannossa olevien tuulivoimaloiden alue suurteollisuusalueella, en-1 energiahuollonalue merkinnällä ja 1/5 osa Akkalankankaan tuulivoimaosayleiskaavan alueesta merkinnällä tv: Tuulivoimaloiden alue. Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuvat alueet. Maakunnallisesti merkittävä tuulivoima-alue muodostuu vähintään kymmenestä voimalasta.

Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavaa

Keski-Pohjanmaan liitto on laatimassa 6. vaihemaakuntakaavaa Keski-Pohjanmaan energiamurros- ja ympäristövaihemaakuntakaava, jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli julkisesti nähtävillä 1.4.-30.4.2023.

Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntaliitot ovat tehneet yhteisen selvityksen uusista mahdollisista tuulivoima-alueista vuonna 2022. Selvityksen tavoitteena oli tunnistaa mantereelle ja merialueille soveltuvia tuulivoima-alueita maakuntakaavoituksen tueksi sekä arvioida niiden vaikutuksia.

Analyysien perusteella jatkotarkasteluun valittiin 83 aluetta. Pohjanmaalla 36 aluetta (n. 2 500 km²), Keski-Pohjanmaalla 25 aluetta (n. 950 km²), Etelä-Pohjanmaalla 30 aluetta (n. 780 km²) ja Merialueilla 10 aluetta (n. 1 780 km²). Alueiden koko vaihtelee 1–80 km². Tunnistetuilla alueilla tuulen nopeus 300 metrin korkeudessa on hyvä (vuosikeskiarvo 9–12 m/s), ja saavutettavuus tieverkon kautta on pääosin hyvä. Merkittävimpiä eroja alueiden välillä ovat sähköverkon läheisyys ja maaperän rakennettavuus.

Kaikille 83 alueelle tehtiin näkyvyysaluemallinnus ja aluekohtaiset vaikutusten arvioinnit. Lisäksi laadittiin koko selvitysaluetta koskeva yhteisvaikutusten arviointi. Arvioinneissa tarkasteltiin vaikutuksia ihmisiin, luontoon, maisemaan, ilmastoon ja aluetalouteen. Tulosten perusteella suurin osa alueista soveltuu kokonaan tai osittain tuulivoimatuotantoon. Useilla alueilla tarvitaan kuitenkin Natura-arviointi sekä lisäselvityksiä ennen mahdollista toteutusta.

Selvitystä käytetään maakuntakaavojen tausta-aineistona, ja lopulliset aluevalinnat tehdään kaavoitusprosessissa yhteistyössä kuntien, viranomaisien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Keski-Pohjanmaan liitto piti kaikissa Keski-Pohjanmaan kunnissa virkamiespalaverit 17.3. – 24.5.2023 työnimenä ”Energiamurros ja maakuntakaava”. Palaverissa käytiin läpi kuntien tahtotila alueiden käytön suhteen koskien mm. aurinkovoimaa, bioenergiaa ja tuulivoimaa. Maakuntaliitto selvitti kuntien esitykset tuulivoima-alueista, jotka otetaan mukaan maakuntakaavoitukseen.

Kokkolassa maakuntaliittojen tuulivoimaselvityksessä soveltuviksi alueiksi todettiin: 46, 94, 95, 97 ja 103 -alueet, mitkä kaikki sijoittuvat luokkaan 3: Alue soveltuu pääsääntöisesti hyvin jatkosuunnitteluun. Kaupungin tahtotila on jatkokehittää alueita: 46, 94, 97 ja 103. Alue 95 todettiin olevan liian lähellä puolustusvoimien harjoitusaluetta ja todettiin täten jätettäväksi pois jatkokehittävistä alueista.

Maakuntakaavaluonnoksen pohjaksi Keski-Pohjanmaan liitto on keväällä 2025 laatinut konsulttitoimeksiantona tarkastelun tuulivoima-alueiden aluerajauksista. Kokkolan kaupungin vireillä olevista tuulivoimaosayleiskaavoista Pihtineva, Rautajalka, Akkalankangas, Tuohimaa ja Peräneva sijoittuvat näille alueille.

Keski-Pohjanmaan energiamurros- ja ympäristövaihemaakuntakaavan aikataulun mukaan kaavaluonnosvaihe on valmis 4/2026, kaavaehdotusvaihe on valmis 11/2026 ja kaavan hyväksyminen 2027.

Jatkosuunnittelu

Kaupunkisuunnittelu katsoo, että Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaava, Keski-Pohjanmaan energiamurros- ja ympäristövaihemaakuntakaavan luonnosvalmistelua jatketaan Keski-Pohjanmaan liiton keväällä 2025 laaditun tuulivoima-alueiden tarkastelun pohjalta.

Voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti maakunnallisesti merkittävä tuulivoima-alue muodostuu vähintään kymmenestä voimalasta. Kaupunkisuunnittelu esittää, että strategisen aluerakenneyleiskaavan päivityksen yhteydessä tarkastellaan tarve rajoittaa alle 10 tuulivoimalan sijoittumista. Rajoituksen tarve voidaan tutkia valtuustokausittain, strategisen aluerakenneyleiskaavan päivityksen yhteydessä.

Karttamateriaali esitellään kokouksessa.

Kaupunginjohtaja

Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto linjaa

1. että, Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavaluonnoksen valmistelua jatketaan Kokkolan osalta Keski-Pohjanmaan liiton keväällä 2025 laaditun tuulivoima-alueiden tarkastelun pohjalta.
2. että, strategisen aluerakenneyleiskaavan valmistelun yhteydessä tarkastellaan maakunnallisen merkittävyyden alittavien tuulivoima-alueiden rajoittaminen.

Päätös